

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hónap 10.-én és 25.-én.

KIADJA A MAGYAR KIR. FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISTER.

Szerkeszti: rudinai MOLNÁR ISTVÁN,

ministeri tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési ministeri biztos.

Előfizetési ára egész évre úgy községeknek, mint magánosoknak két korona, mely a lap kiadóhivatalának: Schmid Sándor könyvnyomdájának, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 3., egyszerre küldendő be. Szerkesztőség: Budapest, I. ker. Ménesi-út 45.

A m. kir. Belügyministerium 1891. évi 33,881. számú rendelete szerint e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A m. kir. Vallás- és közoktatásügyi Ministerium 20,899/1891. szám alatt az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

Tartalom. — *Hivatalos rész.* Hirdetés az állami szőlővesszőszaporító és oltványtelepeken termelt szőlővesszők és szőlőoltványok eladása tárgyában. — *Nem-hivatalos rész:* — A mannheimi kertészeti kiállítás. II. (Folytatás.) Képpel. — A gyümölcsfák ültetéséről. (Folytatás.). — A zöldségfélék telettetése. — *Közhasznú kérdések és feleletek.* — *Vegyes közlemények.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.* — *Betöltendő állások és ajánlközölések.*

HIVATALOS RÉSZ.

73975
1907. sz.

M. Kir. Földmívelésügyi Minister.

Hirdetés

az állami szőlővesszőszaporító- és oltványtelepeken termelt szőlővesszők és szőlőoltványok eladása tárgyában.

Az állami szőlőtelepeken termelt szőlővesszők és szőlőoltványok kizárólag hazai szőlőbirtokosoknak a következő áron és feltételek mellett adatnak el:

I. Az eladási árak:

a) *Amerikai fajtájú szőlővesszők.*

I. osztályú sima vesszők ezre	12 K
II. " " " "	6 "
I. osztályú gyökeres vesszők ezre	24 "
II. " " " "	12 "

b) *Európai fajtájú szőlővesszők:*

1. Bor-fajták:

I. osztályú sima vesszők ezre	6 K
II. " " " "	3 "
I. osztályú gyökeres vesszők ezre	12 "
II. " " " "	6 "

2. Csemege-fajták:

I. osztályú sima vesszők ezre	10 K
II. " " " "	5 "
I. osztályú gyökeres vesszők ezre	20 "
II. " " " "	10 "

3. Európai szőlőfajtagyűjtemény:

I. osztályú sima vesszők ezre	30 K
II. " " " "	15 "

c) *Szőlőoltványok:*

Gyökeres fás szőlőoltványok ezre	200 K
Sima zöld szőlőoltványok ezre	100 "

Mind a szőlővesszőknek, mind a szőlőoltványoknak csomagolási és a feladó vasúti állomásig való szállítási költségei az eladási árakban bennfoglaltatnak. A vasúti vitelberek azonban a vevőt terhelik s e végből a küldemények bérmentetlenül adatnak fel a vasútra.

Az eladási árak utánvétel útján szedetnek be. A telepeken közvetlenül átvett szőlővesszők és szőlőoltványok ára, az átvétel alkalmával, bélyegmentes ellennyugta mellett közvetlenül a telep házi pénztárába fizetendő.

II. A vételajánlatok benyújtása.

Mindazok, akik az állami szőlőtelepekről szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat óhajtanak szerezni, vételajánlataikat a kívánt szőlővesszők és oltványok fajta, minőség és mennyiség szerinti megjelölése s a kiültetés helyének, úgyszintén a szállításra vonatkozó adatoknak (az átvevő neve, rendeltetési hely, vasúti vagy gőzhajóállomás stb.) pontos feltüntetésével legkésőbb az illető év november hónap 30.-áig azon kerületi szőlészeti és borászati felügyelőhöz, illetőleg

vincellériskolai igazgatóságához tartoznak benyújtani, akiknek, vagy amely igazgatóságnak szőlészeti és borászati felügyelői kerületében a felújítandó vagy szőlővel beültetendő terület fekszik.

III. A vételajánlatok teljesítése.

Amerikai fajtájú szőlővesszők és szőlőoltványok csak az 1896:V. t.-c. rendelkezései alá eső hegyvidékeken levő szőlőterületek birtokosainak adatnak el. Európai fajtájú szőlővesszők szintén csak ilyen s ezeken kívül még immunis homoktalajú területekre adhatók el. Sík vidékek kötött talajú területein való felhasználásra sem szőlővesszők, sem szőlőoltványok egyáltalán nem adatnak el.

Oly egyének vételajánlatai, akik szőlővesszőkkel vagy szőlőoltványokkal kereskednek, vagy akik a saját termésű szőlővesszőiket vagy szőlőoltványaikat nem maguk használják fel, hanem — habár csak részben is — eladják vagy felhasználásra másoknak engedik át és végül, akiknek szőlőbirtokuk nincs, a teljesítés szempontjából figyelembe nem vétetnek.

Vételajánlatot a szőlőbirtokosok csak a saját nevük alatt tehetnek. Ha valaki a maga számára több név alatt tesz vételajánlatot, egyik vételajánlata sem teljesítettik, még abban az esetben sem, ha közvetlen hozzátartozói: neje vagy gyermekei nevét használta fel.

Az oly szőlőbirtokos, akiről — habár utólag is — az állapíttatnék meg, hogy az állami telepekről kapott szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat akár ingyen, akár pénzért másnak engedte át, az állami telepek készleteiből való részletetésből egyszersmindenkorra kizáratik.

A vételajánlatok, amennyiben a fennebbi tiltó rendelkezések, vagy a szőlővesszők és használt szőlőkarók forgalmának szabályozása iránt az 1903. évi március hónap 14.-én 26400. sz. a. kiadott vagy az ennek helyébe lépő rendeletnek a szőlővesszők bevitelét megtiltó határozmányai alá nem esnek, kizárólag a beérkezés sorrendjében teljesítettnek, azzal a megszorítással azonban, hogy egy ajánlattevőnek — habár több fajtából és esetleg több telepről kívánná is — 20,000 darab sima vagy 10,000 darab gyökeres szőlővesszőnél, vagy 8000 darab szőlőoltványnál több nem szolgáltatható ki. Kivételnek ebben a tekintetben csak rendkívüli méltánylást érdemlő esetekben és csak külön engedéllyemmel van helye.

IV. A vételajánlatok kezelése, nyilvántartása és elintézése.

A vételajánlatok kezelését, nyilvántartását és a fennebbiek értelmében való elintézését az illető telepek kezelésével megbízott szőlészeti és borászati felügyelők, vagy vincellériskolai igazgatók teljesítik.

A nevezetteket egyidejűleg útasítottam, hogy a hozzájuk érkező vételajánlatokat a rendelkezésre álló készletek erejéig szigorúan a kiadott útasítás értelmében teljesítsék.

V. A vételajánlatot tevők értesítése.

A vételajánlatot tevők arról, hogy vételajánlataik teljesítésére mennyiben számíthatnak, az illető kerületi felügyelő, vagy vincellériskolai igazgató által közvetlenül értesítettnek.

VI. A szőlővesszők és szőlőoltványok szétküldése.

A szőlővesszők és szőlőoltványok megküldése a vételre ajánlkozók kívánságához képest ősszel vagy tavasszal történik. Azoknak, akik az elküldés idejére nézve kívánságaikat nem nyilvánítták, a szőlővesszők s a szőlőoltványok tavasszal küldetnek meg. Úgyszintén tavasszal küldetnek meg a szőlővesszők s az oltványok, habár a vételre ajánlkozó az ősszel való szállítást kívánta, akkor is, ha az őszi szállítást az időjárás nem engedi meg.

Az elküldésről a vételajánlatokat tevők vagy megbízottaik, a feladás napján külön levelekben értesítettnek. Minden értesítő levélhez egy válaszúrlap és a telep címével ellátott levélboríték csatolatik. A válaszúrlap a küldemény hiánytalanul és kifogás nélkül való átvételének elismerésére, illetőleg az esetleges észrevételek vagy kifogások megtételére szolgál és megfelelően kitöltve és aláírva mindenestre legkésőbb három nap alatt beküldendő, mert későbbi felszólalás nem vehető figyelembe.

VII. Általános rendelkezések.

Az állami telepekről, vételajánlatok teljesítésére, más, mint a szőlővessző- és szőlőoltványüzleti szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelő „tökéletes“ szőlővesszők vagy oltványok senkinek, semmi esetre sem szolgáltatathatók ki.

A telepek kezelésével megbízott állami tisztviselők minden, akár a szőlővesszők vagy szőlőoltványok minősége, akár a csomagolás ellen

vincellériskolai igazgatósághoz tartoznak benyújtani, akiknek, vagy amely igazgatóságnak szőlészeti és borászati felügyelői kerületében a felújítandó vagy szőlővel beültetendő terület fekszik.

III. A vételajánlatok teljesítése.

Amerikai fajtájú szőlővesszők és szőlőoltványok csak az 1896:V. t.-c. rendelkezései alá eső hegyvidékeken levő szőlőterületek birtokosainak adatnak el. Európai fajtájú szőlővesszők szintén csak ilyen s ezeken kívül még immunis homoktalajú területekre adhatók el. Sik vidékek kötött talajú területein való felhasználásra sem szőlővesszők, sem szőlőoltványok egyáltalán nem adatnak el.

Oly egyének vételajánlatai, akik szőlővesszőkkel vagy szőlőoltványokkal kereskednek, vagy akik a saját termésű szőlővesszőiket vagy szőlőoltványaikat nem maguk használják fel, hanem — habár csak részben is — eladják vagy felhasználásra másoknak engedik át és végül, akiknek szőlőbirtokuk nincs, a teljesítés szempontjából figyelembe nem vétetnek.

Vételajánlatot a szőlőbirtokosok csak a saját nevük alatt tehetnek. Ha valaki a maga számára több név alatt tesz vételajánlatot, egyik vételajánlata sem teljesíttetik, még abban az esetben sem, ha közvetlen hozzátartozói: neje vagy gyermekei nevét használta fel.

Az oly szőlőbirtokos, akiről — habár utólag is — az állapíthatnák meg, hogy az állami telepekről kapott szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat akár ingyen, akár pénzért másnak engedte át, az állami telepek készleteiből való részletetésből egyszersmindenkorra kizáratik.

A vételajánlatok, amennyiben a fennebbi tiltó rendelkezések, vagy a szőlővesszők és használt szőlőkarók forgalmának szabályozása iránt az 1903. évi március hónap 14.-én 26400. sz. a. kiadott vagy az ennek helyébe lépő rendeletnek a szőlővesszők bevitelét megtiltó határozmányai alá nem esnek, kizárólag a beérkezés sorrendjében teljesíttetik, azzal a megszorítással azonban, hogy egy ajánlattevőnek — habár több fajtából és esetleg több telepről kívánna is — 20,000 darab sima vagy 10,000 darab gyökeres szőlővesszőnél, vagy 8000 darab szőlőoltványnál több nem szolgáltatható ki. Kivételnek ebben a tekintetben csak rendkívüli méltánylást érdemlő esetekben és csak *külön engedéllyemmel* van helye.

IV. A vételajánlatok kezelése, nyilvántartása és elintézése.

A vételajánlatok kezelését, nyilvántartását és a fennebbiek értelmében való elintézését az illető telepek kezelésével megbízott szőlészeti és borászati felügyelők, vagy vincellériskolai igazgatók teljesítik.

A nevezetteket egyidejűleg útasítottam, hogy a hozzájuk érkező vételajánlatokat a rendelkezésre álló készletek erejéig szigorúan a kiadott útasítás értelmében teljesítsék.

V. A vételajánlatot tevők értesítése.

A vételajánlatot tevők arról, hogy vételajánlataik teljesítésére mennyiben számíthatnak, az illető kerületi felügyelő, vagy vincellériskolai igazgató által közvetlenül értesíttetnek.

VI. A szőlővesszők és szőlőoltványok szétküldése.

A szőlővesszők és szőlőoltványok megküldése a vételre ajánlkozók kívánságához képest ősszel vagy tavasszal történik. *Azoknak, akik az elküldés idejére nézve kívánságaikat nem nyilvánítják*, a szőlővesszők s a szőlőoltványok tavasszal küldetnek meg. Úgyszintén tavasszal küldetnek meg a szőlővesszők s az oltványok, habár a vételre ajánlkozó az ősszel való szállítást kívánta, akkor is, ha az őszi szállítást az időjárás nem engedi meg.

Az elküldésről a vételajánlatokat tevők vagy megbízottaik, a feladás napján külön levelekben értesíttetnek. Minden értesítő levélhez egy válaszúrlap és a telep címével ellátott levélboríték csatolódik. A válaszúrlap a küldemény hiánytalanul és kifogás nélkül való átvételének elismerésére, illetőleg az esetleges észrevételek vagy kifogások megtételére szolgál és *megfelelően kitöltve és aláírva mindenesetre legkésőbb három nap alatt beküldendő, mert későbbi felszólalás nem vehető figyelembe.*

VII. Általános rendelkezések.

Az állami telepekről, vételajánlatok teljesítésére, más, mint a szőlővessző- és szőlőoltványüzleti szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelő „tökéletes“ szőlővesszők vagy oltványok senkinek, semmi esetre sem szolgáltatathatók ki.

A telepek kezelésével megbízott állami tisztviselők minden, akár a szőlővesszők vagy szőlőoltványok minősége, akár a csomagolás ellen

emelt alapos kifogásért személyes felelősséggel tartoznak s mind a selejtes vagy éppen rossz szőlővesszők vagy oltványok kiszolgáltatásából, mind a hiányos csomagolásból származó károkért anyagilag is szavatolniok kell. Alaposaknak bizonyult kifogások esetén az illető telepek kezelésével megbízott tisztviselőket terheli a felülvizsgálat költsége is.

Kelt Budapesten, 1907. évi szept. hónapban.

Darányi s. k.

Függelék.

I.

A szőlészeti és borászati felügyelői kerületek beosztása.

I. *Budapest.* Murányi-utca 61. sz. Területe:

1. Pest-Pilis-Solt-Kiskүн vármegyének a biai, gödöllői, monori, pomázi, ráckevei, váci járásai,
2. Budapest székesfőváros, 3. Fejér vármegye,
4. Székesfehérvár tjv. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: S ó l y o m Albert szőlészeti és borászati felügyelő.

II. *Szekszárd.* Területe: Tolna vármegyének dunaföldvári, központi és völgyeségi járásai. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: N i t s István központi szőlészeti és borászati felügyelő.

III. *Pécs.* Területe: 1. Baranya vármegye, 2. Pécs tjv. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: B u c h e r Alajos központi szőlészeti és borászati felügyelő.

IV. *Kaposvár.* Területe: 1. Tolna vármegyének dombovári, simontornyai és tamásii járásai, 2. Somogy vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: I d e i g l e n e s e n a s z e k s z á r d i ker. szőlészeti és borászati felügyelő.

V. *Csáktornya.* Területe: Zala vármegyének esáktornyai, alsó-lendvai, kanizsai, letenyei és novai járásai. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: A c s á k t o r n y a i szőlészeti és borászati felügyelő.

VI. *Tapolca.* Területe: Zala vármegyének tapolcai, sümegi, zala-szentgróti, keszthelyi, zalaegerszegi és pacsai járásai. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: A t a p o l c a i m. kir. vincellériskola igazgatósága.

VII. *Pápa.* Területe: 1. Veszprém vármegye, 2. Győr vármegye, 3. Győr tjv., 4. Komárom vármegye, 5. Komárom tjv. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: M a r t o n Dénes szőlészeti és borászati felügyelő.

VIII. *Sopron.* Területe: 1. Sopron vármegye, 2. Sopron tjv., 3. Vas vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: B e r n h á r d t Rezső központi szőlészeti és borászati felügyelő.

IX. *Pozsony.* Területe. 1. Pozsony vármegye, 2. Pozsony tjv., 3. Moson vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: A p o z s o n y i m. kir. vincellériskola igazgatósága.

X. *Nyitra.* Területe: 1. Nyitra vármegye, 2. Bars vármegye, 3. Trencsén vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: K a t ó c z Simon központi szőlészeti és borászati felügyelő.

XI. *Esztergom.* Területe: 1. Esztergom vármegye, 2. Hont vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: I d e i g l e n e s e n a n y i t r a i ker. szőlészeti és borászati felügyelő.

XII. *Balassagyarmat.* Területe: Nógrád vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: T o r n á c z k y Kálmán központi szőlészeti és borászati felügyelő.

XIII. *Eger.* Területe: Heves vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: A z e g r i m. kir. vincellériskola igazgatósága.

XIV. *Miskolc.* Területe; 1. Borsod vármegye, 2. Gömör- és Kishont vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: K l a i s z Gyula szőlészeti és borászati felügyelő.

XV. *Tarcal.* Területe: 1. Zemplén vármegye, 2. Abaúj-Torna vármegye, 3. Kassa tjv. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: A t a r c a l i m. kir. vincellériskola igazgatósága.

XVI. *Munkács.* Területe: 1. Bereg vármegye, 2. Ung vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: I f j. T ó t h Károly szőlészeti és borászati felügyelő.

XVII. *Szatmár.* Területe: 1. Szatmár vármegye, 2. Szatmár-Németi tjv., 3. Ugocea vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: J a b l o n s z k y György szőlészeti és borászati felügyelő.

XVIII. *Szilágysomlyó.* Területe: Szilágysomlyó vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: C s i s z á r Zsigmond szőlészeti és borászati felügyelő.

XIX. *Bihardiószeg.* Területe: 1. Bihar vármegye, 2. Nagyvárad tjv. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: A b i h a r d i ó s z e g i m. kir. vincellériskola igazgatósága.

XX. *Ménés*. Területe: 1. Arad vármegye, 2. Arad tjv. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: A ménési m. kir. vincellériskola igazgatósága.

XXI. *Fehértemplom*. Területe: 1. Temes vármegye, 2. Temesvár tjv., 3. Versec tjv., 4. Krassó-Szörény vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: G á b o r József központi szőlészeti és borászati felügyelő.

XXII. *Debrecen*. Területe: 1. Hajdú vármegye, 2. Debrecen tjv., 3. Jász-Nagykún-Szolnok vármegye, 4. Szabolcs vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: Ideiglenesen az 1, 2-re nézve a bihariószegi, a 3-ra nézve az egri m. kir. vincellériskola igazgatósága s a 4-re nézve a munkácsi kerületi szőlészeti és borászati felügyelő.

XXIII. *Kecskemét*. Területe: 1. Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegyének abonyi alsó, alsódabasi, dunavecsei, kalocsai, kiskőrösi, kiskúnfélegyházai, kúnszentmiklósi és nagykáta járásai, 2. Kecskemét tjv., 3. Csongrád vármegye, 4. Hódmező-Vásárhely tjv., 5. Szeged tjv., 6. Békés vármegye, 7. Csanád vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: A kecskeméti m. kir. vincellériskola igazgatósága.

XXIV. *Szabadka*. Területe: 1. Bács-Bodrog vármegye, 2. Baja tjv., 3. Szabadka tjv., 4. Újvidék tjv., 5. Zombor tjv., 6. Torontál vármegye, 7. Pancsova tjv. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: H a l á s z y Lajos szőlészeti és borászati felügyelő.

XXV. *Nagyenyed*. I. Területe: Alsó-Fehér vármegye maros-jobbparti része. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: A nagyenyedi m. kir. vincellériskola igazgatósága.

XXVI. *Nagyenyed*. II. 1. Alsó-Fehér vármegye maros-balparti része, 2. Hunyad vármegye, 3. Szeben vármegye, 4. Fogaras vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: D e z s ő Miklós központi szőlészeti és borászati felügyelő.

XXVII. *Dicsőszentmárton*. Területe: 1. Kis-Küküllő vármegye, 2. Nagy-Küküllő vármegye, 3. Udvarhely vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: S c h ö p p n e r Samu szőlészeti és borászati felügyelő.

XXVIII. *Maros-Vásárhely*. Területe: 1. Torda-Aranyos vármegye, 2. Maros-Torda vármegye, 3. Maros-Vásárhely tjv., 4. Kolozs vármegye, 5. Kolozsvár tjv., 6. Szolnok-Doboka vármegye, 7. Beszterce-Naszód vármegye. A szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeg: S z e m e r e Bálint szőlészeti és borászati felügyelő.

A mannheimi kertészeti kiállítás.

II.

(47. sz. ábrával.)

Mint első cikkünkben említettük, október 5—14.-ig egyszerre kétféle gyümölcskiállítás is volt Mannheimban és pedig a pálmaházban a német kereskedelmi gyümölcskiállítás; a „Niebelungensaal“-ban pedig a nemzetközi kiállítás.

Mi magyarok ez utóbbi teremben voltunk elhelyezve egy nagyobb utcai fülkében, mely annyira szűk volt, hogy gyümölcsünk — mint az 47. sz. ábránkból is kivehető — nagyon tömötten volt csak elhelyezhető. Kaptunk ugyan a kupola oldalán is még mintegy 40 folyóméternyi asztalt, melyet szintén elfoglaltunk; de ezen elhelyezés már a magyar kiállítás egységes bemutatásának nem volt előnyére.

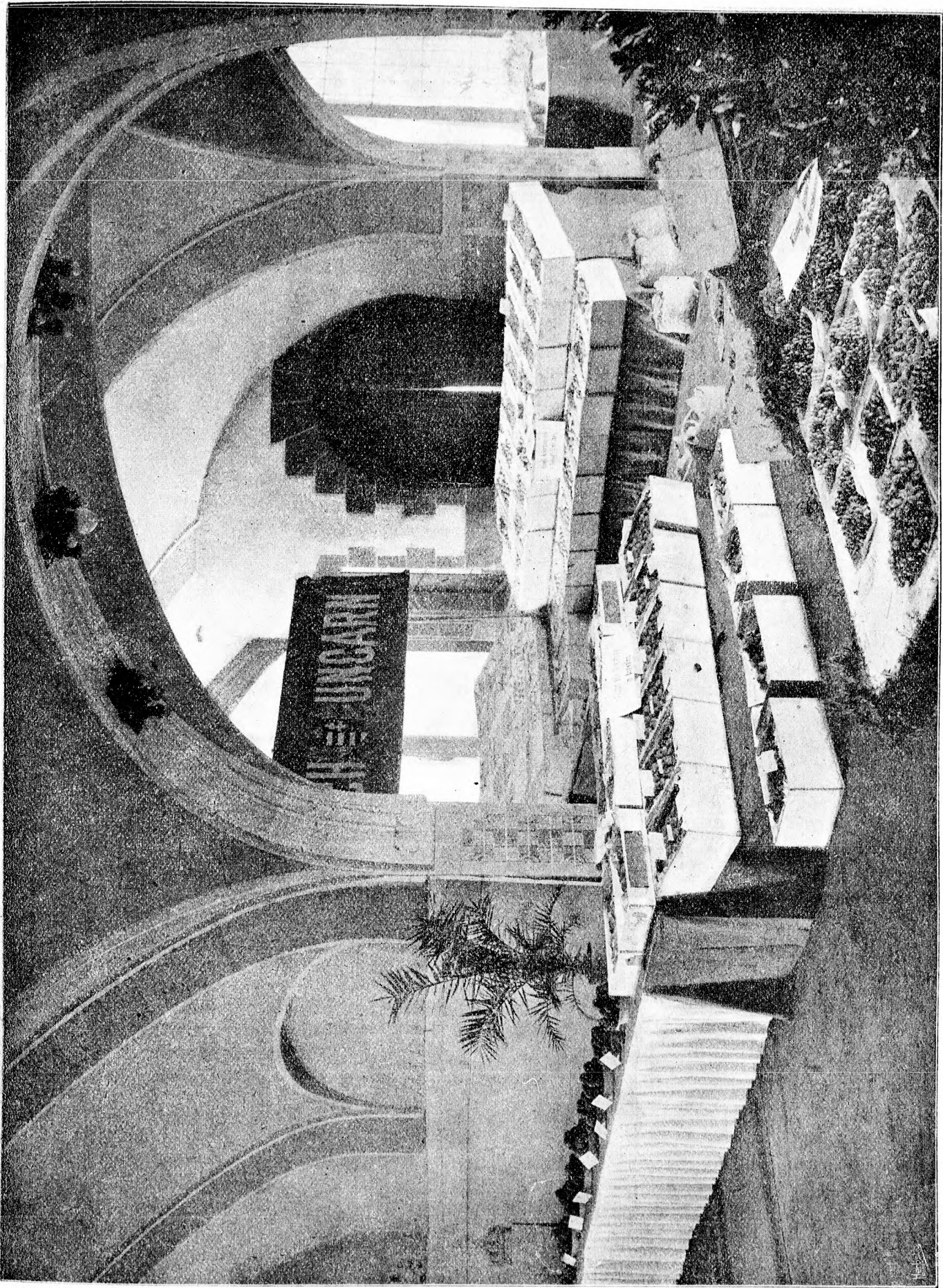
Mindazonáltal igyekeztünk tárgyainkat lehetőleg előnyösen elhelyezni és középponttúl a Budapesti Kertészeti Tanintézet kiállítását jelöltük ki. E körül foglaltak azután helyet a többi állami intézetek. A kupola főfolyosójának jobb és bal oldalára kerültek a magános és egyesületi kiállítók, valamint a vincellériskolák is.

A kedvezőtlen évjárat ellenére is gyümölcsünk elég szép volt és kiállításunk éppen gyümölcsünk szépségével, hibátlan fajta-elnevezésével: de főleg tetszetős és praktikus csomagolásával hódított, úgy, hogy egyes gyümölcsfajtáink a szépséget és fejlettséget tekintve mindjárt a franciák után, tehát a második helyen következtek.

Hogy csomagolásunk milyen volt, erre nézve mindenestre mértékadó Keerl kiállítási főmérnök véleménye, aki Hamburg óta figyelemmel kísérte gyümölcskiállításainkat (mert minden kiállítás rendezésében részt vett) és aki oda nyilatkozott, hogy a magyarok a csomagolásban a hamburgi kiállítás óta óriási haladást tettek.

De csomagolásunk tetszetős voltát bizonyítja azon körülmény is, hogy a temérdek látogató közül nem egy kérdezte tőlünk, hogy *tiroliak vagyunk-e?*

Ugyanis mindazon magyar kiállítók gyümölcse, — akik felhívásunknak eleget téve 20 kilónyit küldöttek be fajtánként Budapestre a gyűjtőhelyre, — a Kertészeti Tanintézetben csinos ládába lett „tükörcsomagolással“ átsomagolva és így lett Mannheimban minden láda felülről egyszerűen felnyitva és helyére felállítva.

47. ábra.

Voltak magyar kiállítók, akik a régi eljárás szerint fajtánként csak 2—5 példányt küldtek be; ezeknek gyümölcse papirostányérokra helyeztetett, helyes névvel láttatott el és így lett kiállítva. Hogy ezek mint a programnak meg nem felelő kiállítási tárgyak nem lettek díjazva, azt mi, akik a jury szigorú eljárását láttuk, csak természetesen találjuk. Azon idő, midőn még a tányéros kiállítások imponáltak, elmúlt és ma már minden termesztő a tömeggel igyekszik a figyelmet magára terelni.

Ami kiállítóink számát illeti, a ministeri biztosságnál 40 kiállító jelentkezett ugyan, de midőn a beküldési határidő kitűzetett, öt visszalépett, kettő pedig a beküldéssel elkésett; mert a külön vasúti kocsit a pontos időben el kellett indítanunk, hogy a megnyitásig, illetve azt megelőzőleg két nappal előbb gyümölcsünk Mannheimbe érkezzék. Még így sem ért oda küldeményünk a kellő időben, mert Bécsben a vasúti csendes sztrájk folytán külön kocsink 3 napig vesztegelt.

Kétféle kiállítóink voltak, u. m. állami intézetek, továbbá magános és egyesületi kiállítók.

Az állami kiállítók közül fel kell említenünk a *budapesti Kertészeti Tanintézetet*, mely szép gyűjteményes kiállítással volt képviselve, annak ellenére, hogy telepe ez évben a jégveréstől sokat szenvedett. Kiállított ugyanis almákból: Téli fehér kálvilt, Canadai renetet. Sárga Bellefleur, Téli aranypármént, Baumann- és Muskatály-renetet, Parker- és Londoni pepint, Bellefleur almái legelsőek voltak 92 nemzetközi kiállító között. Körtéből kiállított Augoulémei hercegnőt, Téli esperest, Diel-, Six- és Naghin-vajkörtét, Cogné asszonyt, Nivellesi vajkörtét és Hardenpont téli vajkörtét.

Feltűnést keltett 6 amerikai őszibarack-fajtája, amelyek nagy részét a jury is itt kóstolta meg először. Ezek voltak a Tennessee King, Pools Favorite, Stephens Favorite, Thurber II., Lowets white és a Fox.

Igen szép volt továbbá esemeszölő-gyűjteménye is óriási bogyókkal, mely olasz csomagolásban volt bemutatva. A kiállított fajták: Piros kecskecsesű, Malakoff Isjum, Dodrelábi, Cadenet-elnök, Genuai zamatos, Maroccoi fekete, Magyarország ezeréves emléke, Chasselas Napoleon, Charmont rouge, Chasselas rouge, Damascusi sárga, Malaga rose, Malaga blanc perfectionné, Muscat Princess black, Muscat Madersfield Cuort, Muscat d'Alexandrie blanc. Kiállított végül

még az intézet diót, noszpolyát és 6 fajta mo-gyorót.

A *kolozsvári Gazdasági Akadémia* 9 fajta almát és 4 fajta körtét állított ki. Az almák közül főleg a Fromm-aranyrenet, Baldwin, Jonghe rózsaaalma, Bánáti masánszki, a körték közül az Isambert és Avranches jó Lujza voltak szép fejlődésűek.

Az *algyógyi földművesiskola* 9 fajta almát, 5 fajta körtét, továbbá aszalt Besztercei és Ag eni szilvát állított ki. Gyümölcsei kivétel nélkül igen szépen fejlettek és színesek voltak. Legszébbek voltak mégis a Batul, Bellefleur, Londoni pepin, Baumann-renet és a Clairgeau körte. Aszalt A geni szilvájával keltett legnagyobb érdeklődést a látogató közönségnél. Bármennyi rekesz lett volna, mind jó vevőre talált volna.

A *somogyiszentimrei földművesiskola*, mint mindenütt, úgy itt is igen szép almával állított be. Ádám-párménja és Parker-pepinje, Canadai- és Baumann-renetjei, Piros Gravensteini-ja, Nemes sóvárija, Téli fehér tafotája, Téli aranypárménja és Bellefleurje a második helyet érték el a külföldiek által kiállított ugyanezen fajták között, noha a tartós szárazság folytán nem fejlődött az egyes fajták akkorakra, mint rendes időjárás mellett fejlődtek volna.

A *kecskeméti földművesiskola* Clairgeau, Téli esperes- és Társulati esperes-körtét állított ki.

A *nagybocskói kertmunkásiskola* 4-fajta almát és 2-fajta körtét, a *tordai kertmunkásiskola* pedig 8 fajta almát állított ki, azon fajtákból, amelyek ez évben az anyafákon termettek. Az előbbi iskola Orleansi és Damazoni renetje, az utóbbinak Harbert-renetje voltak fejlettebb példányokban képviselve.

A *zilahi állami faiskola* az ő 4 fő almafajtáját: a Batult, Téli aranypármént, Londoni pepint és Ananász-renetet szépen fejlett, tiszta, ép példányokban mutatta be.

A *kisszebeni állami faiskola* igen szép Olasz-kék és Späth Anna szilvát állított ki óriási példányokban. Minthogy azonban program szerint legalább 10 fajta szilva lett volna kiállítandó: díjazásban — ezen az egész kiállításban legszébb 2 szilvafajta — nem volt részesíthető. E tekintetben a jury még sehol sem ragaszkodott oly szigorúan a programponthoz, mint éppen Mannheimban.

A *vincellériskolák* közül a *tarcali* és a *ménési* állítottak ki kisebb esemeszölő-gyűjteményt. A tarcali szőlők óriási fürtökben voltak kiállítva, a

ménésiek ellenben sokkal tökéletesebb csomagolásban. Meg kell itt említenem, miszerint egyáltalában a magyar szőlők sokkal jobb állapotban érkeztek meg, mint a francia szőlők legnagyobb része, ami mindenesetre a gondosabb, jobb csomagolásnak irható javára.

A *tarcali vincellériskola* a következő fajtákat állította ki: Abercarney Seedling, Maroccoi fekete, Bermestia bianca, Rosa minna di vacca, Olivette rose, Almeria, Lindley, Malakoff Isjum, Fehér Cyprusi, Queen Victoria, Master, Cinsaut, Raisin de Boisselot, Chass. Tokaj angevine, Chass. Napoleon, Muscat Frontignan grizzly, Muscat Madersfield Court, Muscat bifére blanc, Muscat de Sorbelle. Az iskola Chass. Napoleonja az egész kiállításon a legszebb volt.

A *ménési vinecellériskola* fajtái voltak: Bakator rózsaszínű, Chass. d'oré, Chass. Besson, Chass. Tokaj angevine, Chass. rouge royal, Chass. Napoleon, Chass. rosé de Falloux, Cinsaut, Cornichon blanc és Corn. rouge, Gibraltári, Kecsekeseccsü sárga, Malaga blanc perfectionné, Muscat de Piemont, Muscat de Sebastopol blanc, Musc. Hamburg, Musc. Jezus, Musc. dr. Hogg és Muse. Trouveren.

A *csálai és baracskaai állami szőlőtelep* 3 fajta szép Chasselast, birset és diót állított ki. A gazdasági egyesületek közül a *Kecskeméti, Nagybányai* és a *Szilágymegyei* voltak csak képviselve, pedig nem ártott volna, ha mindazon egyesületek képviseltették volna itt magukat, amelyek működési területén a gyümölcsstermesztés nagyobb fontossággal bír.

A *Kecskeméti Gazdasági Egyesület* összegyűjtötte a kecskeméti piacon legelterjedtebb almafajtákat és ezeket küldte a kiállításra. Kiállított almafajták voltak: Téli aranypármén, Téli fehér kálvil, Entz-rozmarin, Téli fehér tafotá, Sárga Bellefleur, Kecskeméti masánszki, Husvétii rozmarin, Nemes sóvári, Téli piros pogácsa, Batul, Török Bálint és Jonathán. Különösen óriási és finom Jonathán almái tünnek fel leginkább és ezek versenyeztek a Téli fehér kálvilt helyettesítő fajtaért a legérdemesebben. A jury meggyőződhetett ezen fajta kóstolásánál, hogy a Jonathán sokkal több joggal van hivatva helyettesíteni a Téli fehér kálvilt, mint a más nemzetek által e célra ajánlott Londoni pepin, avagy a Boiki-alma. Az ugyanezen egyesület által kiállított Konstantinápolyi birs óriási nagyságú volt ugyan, de nem volt díjazható, mert az illető program-pont legalább 3 fajta birset követelt a díjazásra.

A *Nagybányai Gazdasági Egyesület* összegyűjtötte szintén a működése területén nagyban termesztett alma-, körte- és dió-fajtákat, de ezeket mégis az egyes termesztők nevének állították ki; mindazonáltal a jury csak az egyesületet honorálta a „Normalsortiment“ címen, amely nálunk a nagyban termesztésre előírt fajtagyűjteménynek felel meg. Az egyesület gyűjteménye állt az almánál: Karmelita- és Francia szürke-renetből, Nemes sóváriból, Téli aranypárménből, Daru almából; körténél: Napoleon- és Hardenpont téli vajkörteből; továbbá több helyi fajta dióból. A kiállított fajták természetüül almánál és körténél Bernhard Adolf, Glaviczky Károly, Iring Pál, dr. Makray Mihály, Moldován László, Mostis Lajos és Wienerberger Béla; — a diónál Szabó Adolf, Torday Imre, Almer Károly és Bay Lajos voltak a kiállításon felüntetve. Meg kell itt jegyeznünk, hogy az idei nagybányai gyümölcs fejlettségre nézve nem volt olyan, mint egyébkor; a dió pedig nem volt kiállításra kellően előkészítve. Az ilyen diót, mely fondorjából alig pár napja lett kifejtve, okvetlen meg kellene mosni, hogy világosabb színt kapjon.

A *Szilágymegyei Gazdasági Egyesület* csak a területén nagyban termesztett 4 almafajtát u. m. a Batult, Téli aranypármént, Londoni pepint és a Daru almát állította ki és egyúttal bejelentette, hogy e 4 fajtaból nagyobb eladási készlete is van.

A Nagybányai Gazdasági Egyesületnél felsorolt egyes kiállítókon kívül még a következő magán kiállítók érdemelnek említést: *Bednárz* Károly Magyar-Kanizsáról 10 fajta csemegeszőlőt és Besztercei szilvát állított ki. Az egyfajta szilva nem volt díjazható; de a 10 fajta szabadban termesztett csemegeszőlővel megnyerte az 50 és a 40 márkás pénzdíjat. *Bednárz* csomagolása is mintaszerű volt, a szőlő teljes épségben érkezett meg.

Domahidy Viktor Angyalosról 19 fajta almát állított ki szép példányokban; különösen *Fromm* aranyrenetje, *Pontoisei* szépe és *Téli aranypárménje* igen szépek voltak.

Kende Zsigmond Fehérgyarmatról 10 fajta almát és 2 fajta körtét küldött a kiállításra. Az almák közül igen szépek voltak a *Jonathán*, *Téli aranypármén* és a *Kenézi piros almák*.

Koronghy Gyula Karaván-Szákulról 3 fajta almát; *Gróf Esterházy Ferenc* tatai kertészete 14 fajta almát, 2 fajta körtét, *Bereczki-birset*, diót és nospolyát; *Eperjessy Albert* Kézdivásárhelyről *Batul* és *Pónyik* almát; a *Jánoshalmi*

szövetkezet pedig Török Bálint almát állított ki. Ez utóbbi kiállító 54 márkás díjat nyert ezen helyinek bejelentett almafajtájáért.

Lapunk előbbi számában számoltunk be a magyar kiállítók által nyert kitüntetésekről és díjakról. Ezen díjazásból láthatjuk, hogy bármily szigorúan járt is el a jury, azért az egyes program-pontok kívánalmainak megfelelő kiállítók kellő elismerésben részesültek. Ezenfelül nagyfentőségű már maga azon kormányintézkedés, hogy hazánk, mint gyümölcstermesztő és kivitelre törekvő állam, nem maradt el a versenyről; de sőt minden eddigi külföldi kiállításnál jobban, előnyösebben volt képviselve.

És hogy e szereplésünk ne menjen rövid idő alatt feledésbe a külföldi érdeklődők előtt, erről is gondoskodott D a r á n y i miniszter, amidőn elrendelte, hogy a magyar gyümölcstermesztés és kivitel felől tájékoztató katalógust szerkesztett és osztatott ki ingyen a kiállítást látogató és a magyar gyümölcs iránt érdeklődő közönségnek.

Rudina.

(Folytatjuk.)

A gyümölcsfák ültetéséről.

(Folytatás.)

Mihelyt az őszt elérkezett, sőt, ha lehetséges, még a nyár folyamán is, miután elhatároztuk, hogy mely területre mily fácskákat fogunk ültetni, hozzá kell látnunk az ültetéshez szükséges gödrök kijelöléséhez. Ha a beültetendő terület rét, melegen ajánlom, hogy azt előbb feltöréssük, mert ha fácskáink már be vannak ültetve, a rét feltörése, felszántása sokkal bajosabb, pázsitban pedig a fiatal fácska az első években nagyon elmarad. Magas, közepes, vagy alacsony törzsű almafákat egymástól legalább 10—10 méternyire, körte- és szilvafákat legalább 8 méternyire, dió- és gesztenyefákat, valamint cseresznyefát is 14—16 méternyire kell ültetnünk, nehogy később a fák felnövének, koronáik összeérjenek és a fák apró, szintelen gyümölcsöket teremjenek. Helytelen számításnak tartom azt, ha valaki sűrűn ültet s azzal vigasztalja magát, hogy ha fácskái felnövekednek, minden másodikat ki fogja vágatni. Tapasztalatból tudom, mily nagy lelki küzdelembe kerül annak, aki fácskáit szereti, hogy önnevelte fácskái valamelyikére fejszét emeljen. Egyik évről a másikra biztatjuk magunkat, hogy hisz a fák még nem túlságosan nőttek össze, még egy-két évet valamennyien megmaradhatnak s midőn a feleslegeseket kivágjuk, vesszük észre, hogy már évekként elkéstünk, mert fáink alsó ágai levegőt nem kapván leszáradtak s koronájuk, hogy napfényre jusson, égnek meredő seprűalakká torzult.

Bokorfák ültetési távolsága 4 méter legyen. Az ültetendő gyümölcsös sorait, — ha azt később szántani akarjuk, ami a legolcsóbb és legmegfelelőbb talajművelési mód, — négyes kötésben kell kijelölnünk; míg ha a talajt kapával akarjuk művelni, a hármaskötés is megfelelő. Igen ajánlatos a sorok pontos kitűzése, mert a rendetlenül ültetett gyümölcsös, — bármily szépek legyenek is az egyes fák, sohasem hat oly kedvezően a szemlélőre, mint a rendszeresen ültetett; nem is említve, hogy a rendszeres szántást nagyon megnehezíti. Én a gyümölcsfák helyeinek megjelölésére rendszeresen azon karót használok, amelyhez később a kiültetendő gyümölcsfát köttetni fogom. A sorokat a következőleg jelölöm ki: a beültetendő terület egyik szélén, azon irányban, amelyben a terület, — ha nem négyszögű — hosszabb, kitűzők egy egyenes vonalat s ezen — ha almafa ültetéséről van szó — 10—10 méternyire egy-egy karót a földbe szúratok. — Ezzel megjelöltem az első beültetendő sort. Négyes kötésnél szükséges, hogy ezen vonalra mérőlegest emeljünk, ami műszer nélkül, szemmértékre soha, vagy csak nagyon ritkán fog sikerülni s a hiba csak az ötödik, hatodik sornál lesz szembetűnővé, amikor is egész munkánkat újra kezdhethetjük. Én a mérőleges vonalat mérőlánccal tűzöm ki a következő egyszerű módon: a Pitagoras tantétele szerint az átfogó négyzete egyenlő lévén a két befogó négyzetének összegével, az egyik befogót 3, a másikat 4 méternek, az átfogót pedig 5 méternek veszem. ($3^2 = 9$; $4^2 = 16$; $5^2 = 25$.) A négyméteres befogót a kijelölt első sorra felmérve, a háromméteres befogót és 5-méteres átfogót a mérőláncon kijelölve, azok ideoda mozgatása által könnyen emelhetek a kérdéses pontra mérőleges vonalat, amelyet meghosszabbítva, azon 10—10 méternyire szintén leszúratom a karókat. Ezen két alapvonal meglévén, legjobb, ha két lánccal vagy szalaggal dolgozunk, mert így egész pontosan jelölhetjük ki fácskáink helyét. Ha 3—4 sort kitűztünk, könnyen ellenőrizhetjük munkánkat, mert a karók, bármerre tekintünk is, minden irányban egyenes vonalat kell, hogy adjanak és így könnyű, sőt okvetlenül szükséges is, a létrejövő csekély hibákat azonnal kijavítani, mert — különösen hosszú soroknál, az egyik végben elkövetett 1—2 cm-es hiba, a 15—20-ik oltványnál már ugyanannyi méter különbséget adhat.

Ha a fácskák helyei ki vannak jelölve, hozzákezdhetünk a gödrök kiemeléséhez. Egy méter átmérőjű, s 50—60 cm. mély gödör teljesen elégséges, s csak arra ügyeljünk, hogy a gödör pontosan a karó, mint központ körül ássák, amit legkönnyebb elérni úgy, ha a munkás ásójával előbb megjelöli a gödör körét a föld felszínén, s csak azután távolítja el a karót és kezd a gödör kiemeléséhez. Ügyelnünk kell még arra, hogy a munkás az első ásómélységnyire levő, többnyire pázsitos, humuszos földet külön tegye, a mélyebbről felkerülő, rendszeresen vadabb,

terméketlenebb földtől. Nállam egy ily gödör kiemelése 6—8 fillérbe kerül, s egy munkás a föld minőségéhez és a nap hosszúságához képest 30—50 ily gödröt képes egy napon kiemelni.

Elérkezvén október vége vagy november eleje, az ültetéshez látunk. Minden fácska ültetéséhez két ember szükséges, akik a munkát maguk között felosztva, némi gyakorlat mellett nagyon sokat végezhetnek egy nap alatt. Begyakorlott embereimnek párja 120—150 fácskát ültet el egy rövid őszi napon.

Legjobb derűs, vagy borult, szélesendes időben ültetni. Nagyobb területek ültetésénél elkerülhetetlen a szeles időben való ültetés. Ilyenkor csak arra kell ügyelnünk, hogy elültetendő csemetéink gyökérzete folyton földdel befödve legyen, hogy a szél azokat ki ne szárítsa, mert mihelyt a csemetét száraz gyökérzettel ültetjük, a fogamzás kérdésessé lesz.

Jó, ha az ültetés megkezdése előtt 1—2 héttel a gödröket a kiásott földdel betöltetjük, hogy a föld az ültetés idejéig kellőleg leülepedhessék. Ha ez azonban meg nem történt, ezt a munkások egyike az ültetéskor végzi, még pedig úgy, hogy a gödörből kiemelt és külön tett pázsitos, kövérebb földet gondosan feldarabolva a gödör fenekére teszi és azután húzza rá a szükséghez képest a nyersebb földet. Én ismervén és félvén a mély ültetés káros hatásaitól, embereimet úgy tanítottam be, hogy előbb a gödröt színig betöltik földdel és azután a földet letapossák, ami által a föld a gödörben 10—12 cm.-nyit süllyed. A gödör betöltve lévén, következik a karó elhelyezése. Ezt feltétlenül a gödör közepébe verjük be, s a soron végig nézve meggyőződünk róla, hogy pontosan a sorban áll-e a karó. Én a karót rendszeren függélyesen veretem be, lehetőleg annyira, hogy a gödör fenekén legalább arasznyira a felásatlan földbe hatoljon és így szilárdabb támaszt nyújtson a fácskának. A fácskákat rendszeren a karóknak ugyanazon oldalára ültettem, a sorok pontos betarthatása végett. Nálam az uralkodó szélirány keleti és nyugati lévén, a fácskákat mindig a karótól keletre ültetem. Míg az egyik munkás a karót beigazítja és leveri, a másik éles kerti ollóval, — vagy a gyökerek kergének megroncsolását elkerülendő: éles késsel megmetszi a gyökereket, még pedig úgy, hogy a metszés lapja lehetőleg vízszintesen kerüljön a földre. Megsértett, törődött, horzsolt gyökerek inkább egész rövidre vágandók, vagy teljesen eltávolítandók.

Az ültetendő csemeték gyökereinek hosszúságára, illetve a metszés mértékére vonatkozólag a legelterjedtebb nézetek vannak, és míg egyesek, pl. az amerikai Stringfellow, a gyökereket egész rövidre vágják le, mások a legnagyobb gonddal nyírnak meg minden legvékonyabb gyökeret is. Az első 100—200 fácskám elültetésénél én is ez utóbbiak közé tartoztam, de a tapasztalat megtanított az arany középútra. Én csemetéim gyökereit visszametszem annyira, hogy a fácska az ültetéskor a földre helyezettvén, gyökerei el ne

görcsöljenek, hanem a fácskát megbírják; így elejét veszem ama nagy bajnak, hogy csemetéim gyökerei az ültetéskor össze-vissza görcsöljenek, nem lehet azok eredeti helyzetét eltalálni, ami többé-kevésbé nedvkeringési zavarokat okoz. Természetes, hogy a meglévő hajszálgyökereket lehetőleg kímélni kell.

A gyökér metszésének megtörténte után az egyik munkás a csemetét derekánál fogva a bevért karótól keletre állítja és megnézi, hogy mennyi földet kell még a gödörből kivenni, hogy az ültetés elég mély legyen. Ezután a csemetét felemeli és a másik munkás kapával a csemete gyökereinek megfelelő gödröcskét, fészket készít, amelybe a csemete beállítatván, a gyökereket apróra porhanyított földdel befedi és a földet kézzel a gyökerek közé és alá is elhelyezi, úgy, hogy üres hely ne maradjon. Ügyelni kell arra, hogy a gyökerek meg ne hajoljanak, eredeti növényi irányukból el ne térjenek, mert ez hátrányos a fa további fejlődésére. Ezért nem ajánlom azt, amit sok hírneves tankönyvben olvasunk, hogy a gyökereknek földdel való betakarása után a fácskát megrázzuk, amit a föld jobb leülepedése céljából szokás tenni, mert a gyökereket nem láthatván, azok könnyen elgörcsölnek eredeti helyzetükből.

A fácskákat törzsük magasságához mérten 2—3 helyen nem nagyon szorosan a karóhoz kötjük, még pedig úgy, hogy a zsineg, vagy vessző nyolcas alakjában csavartassék a fácska és karó körül, hogy a kettő között keresztződve, a fácskát némileg a karótól távol tartsa és megakadályozza azt, hogy szél esetén a fácska a karóhoz dörzsöltessék és kérge megsérüljön.

Ügyelnünk kell, hogy az ültetésnél a fácska semmi esetre se kerüljön a földbe mélyebben, mint a faiskolában állott, sőt inkább 3—4 ujjnyival magasabbra. A gödörbe betöltött friss föld úgy is süllyed, és ezzel a magasabb ültetés kiegyenlítődik.

A mély ültetés bölcsőjében öli meg a gyümölcsfát.

Trágyát az ültetésnél a fa gyökerei körüli földbe nem teszünk, mert ha az ültetés után száraz esztendő következik, a trágya hatása alatt a fa újból képződő hajszálgyökerei kiégnek és a fácska elpusztul. Én inkább a beültetett fácska tányérjának felszínére szóratok 3—4 ujjnyi vastag trágyaréteget, amely egyrészt a fácskát az első télen a kifagyástól óvja meg, másrészt az eső ezen trágya táplálóerejét feloldva leviszi a fácska gyökereihez.

A fácska beültetve lévén, a gödör kerületének megfelelőleg porhanyó földből tányért formálunk a fácska körül, amely arra szolgál, hogy a csapadékot felfogván az új ültetésű fácskák gyökereihez vezesse.

Ha a fácska így be van ültetve, még ősszel megszozták metszeni koronáját. Én e metszést tavasszal végzem, mert tapasztaltam, hogy őszi metszésnél, az új metszési lap alatt levő 2—3

rügy, ha a tél csak kissé erősebb, kifagy, ami nemcsak a fának árt, hanem tavasszal új metszést tesz szükségessé. Ami e metszést illeti, ne sajnáljuk a kést az újonnan ültetett fácskától; évi hajtásainak harmadrészét, sőt felét is nyugodtan levághatjuk. annál vigabban fog a fácska fejlődni.

Igy befejezven a fácska ültetését, nézzük meg gondosan, hogy a karó vége nem ér-e a fácska koronájába és ha igen, a korona elágazása alatt éles fűrészszel vágjuk azt le, mert a koronába beérő karó rendszeren a legkisebb szél-nél is megsérti az ágacsok kergét, ami a fácskának egész életén keresztül tartó betegeskedését vonja maga után.

Meg nem állhatom, hogy befejezésül itt még pár szót ne mondjak az ültetéshez használatos karókról. Sok helyen láttam, hogy az ültetéshez 5—6 cm. vastag, erős tölgy- vagy akácfa-karót használnak, amely — ha a fácska pár év múlva megvastagodik — azt növekedésében is megakadályozza, s azt vagy ki kell húzni, ami a fácska gyökereit többé-kevésbé megsérti, vagy pedig a föld színén le kell vágni. Én az ültetéseknel a karót könnyen korhadó, rendszeren nyír- vagy gyertyánfából készíttetem, sohasem nyár- vagy fűzfából, mert az ezen fajokból készített karó rendszeren maga is meg szokott fogamzani. A karó célja az, hogy a fácskát az első két évben, amikor még gyökerei zsegek, támogassa és azután eltávolítható legyen, míg a keményebb fajokból készített karó a fácskának folytonos kötözését teszi szükségessé és így a fácska el lesz kényeztetve, hogy úgy mondjam, nem tanul meg a maga lábán állni. A nyír- és gyertyánfa-karó két év alatt elkorhad, magától letörik a föld színén és eltávolítható; a földben maradt része pedig ott elrohad. Ha látjuk, hogy a fácska még nem áll elég erősen, mindig helyettesíthetjük azt új karóval, amelyhez a fácskát 1—2 évre hozzákötöhetjük. Így neveltem én fel körülbelül 10,000 fácskát, amelyek között alig van 4—5 görbe növény.

Ezek azon eivék, amelyek követése mellett gyümölcsösömet telepíttetem. Ezek betartása azonban csak a kellő alap a gyümölcsös fejlődésére. Hogy termő fát nevelhessünk, a fáradságos munka az ültetést követő esztendőben kezdődik, és nagyot hibázik az, aki gyümölcsfáit helyesen beültetve, velük többet nem törődik, hanem kezeit összetéve várja az évek folyását és a gazdag gyümölcstermést. Az ily gyümölcsész rendszeren keserűen fog csalódnai.

(Feketefalu.)

Korponay Kornél.

A zöldségfélék telettetése.

A nyáron át fogyasztandó zöldségfélék el-tartására nem kell külön állandó helyről gondoskodnunk, minthogy ezek rövid ideig pincében vagy jégveremben is eltarthatók; minthogy azon-

ban a legtöbb zöldségféléket őszzel szedjük ki és nem rögtön fogyasztjuk el vagy adjuk el: azért nagyobb mennyiségű zöldség termesztésénél külön telettető helyiségeket kell készítenünk.

Igen célszerű telettető pincét készíthetünk úgy, ha a kert emelkedettebb helyén 350 cm. széles, 150 cm. mély és megfelelő hosszúságú gödröt ásunk s a kiásott földet körülötte felhalmozzuk. A gödör oldalait téglával, kövel, deszkával, vert fallal, vagy vályoggal kibéleljük s aztán a közepén egy vékony fallal két részre osztjuk, úgy azonban, hogy a választó fal közepén átjárót hagyunk. A fal déli része éppen úgy, mint az északi, 50—60 cm.-re álljon ki a földből, míg a középső választófal még ezeknél is 100—130 cm.-nyivel magasabb legyen. Az északi részt erős, kátrányozott deszkákkal bedeszkázzuk s aztán 40—50 cm. vastag földréteggel betakarjuk, melyre még gyepszeleteket rakunk, hogy a hideget mennél jobban távol tarthassuk. A déli rész deszkázatába melegágyi ablakot, a keletre kettős ajtót készítenek. Nagyobb telettetőnek a nyugati oldalára is ajtót vághatunk, hogy talyigával vagy kétkerekű kis kocsival keresztül járassunk rajta; kisebb telettető-házon azonban nyugat felé csak egy, szükség esetén könnyen és jól berakatható szellőztető ablakot hagyunk.

Az ablakok alá közvetlenül asztalokat, a déli falhoz pedig polcokat készítenek s ha nincs üvegházunk, e polcokon telettetjük át a kaktuszokat, pelárgóniumokat stb., sőt egy kevés gyümölcs is elhelyezhető itt; az asztalokra aztán metélő hagymát, sóskát, petrezselyemgyökeret, fejletlen rózsájú virágos kelt teszünk, keltlően földbe rakva, hogy ott tovább növekedhessenek. Az asztal alatt murokrépa, pasztirnák, szóval olyan zöldségfélék helyezhető el, amelyeknek nincs szüksége világosságra. Ezeket, ha hosszúkás gyökereik, egymás fölé, ha ellenben inkább gömbölyűek, akkor egymás mellé homokkal rétegezve s egymástól is elválasztva helyezük s közeiket mindig homokkal töltjük ki. A céklát, burgonyát, tarlórépát az északi oldalnál egyszerűen halomba rakjuk, ezeket azonban időnként átválogatjuk. A maghozónak szánt növényeket nyirkos homok közé vermelve, a káposztaféléket pedig párosan összekötve s lécre vagy húzalra akasztva szintén itt telettetjük ki.

A telettető ablakait csakis napos, enyhe időben kell szellőztetés céljából kinyitni, kedvezőtlen idő esetében két hétig is zárva maradhatnak azok. Fő dolog az ilyen telettető helyiségnél, hogy az ne legyen nagyon száraz és hogy hőmérséklete lehetőleg állandóan 5—6 C.-fok körül legyen.

Egyszerűbb, de szintén igen jó telettetőket készíthetünk, ha kiásunk egy 60—70 cm. mély, hosszúkás gödröt s fölibe egy, két oldalra lejtő, gerinces deszkafödelet készítenek. Ehhez a födeles veremhez aztán egy bejáró ajtót készítenek, s az egész verem hosszában középpüth utat hagyunk. Az út két oldalán homokkal rétegezve éppen úgy rakjuk el ebben a zöldségeket, mint fentebb leir-

tuk azt. A nagyobb hidegek beálltával a verem tetejére földet és szalmás trágyát rakunk, hogy a hőmérsékletet állandóan a fagyási ponton felül tartsuk. Tavasszal aztán a tetőt szétbonthatjuk s a vermet betöltve, helyét növénytermesztésre használhatjuk. Ha azonban nyáron át is veremnek maradhat, akkor az igen célszerűen használható fel pl. csiperke-gombatermesztésre. Ha az ilyen vermet éveken át elbontatlanul hagyjuk meg helyén, akkor helyén való lesz a fedél deszkáit bekátrányozni, hogy tartósabbak legyenek és a kártékony állatok is távortartassanak.

Fejes káposztát és olasz kélt nagyon jól átteleltethetünk még úgy is, ha egy 60–70 cm. mély s 150 cm. széles gödröt ásunk, aztán a földestől együtt kiszedett és nagy zöld leveleitől megtisztított fejes káposztát és kélt annak fenekére egymáshoz lehetőleg közel elültetjük. Esőzések és hidegek idejében az egész vermet úgy fedjük be deszkákkal, hogy az esővíz és hólé ezekről lefolyjék. Nagyobb hidegek alkalmával trágyát rakunk a verem tetejére, hogy a fagy abba be ne hatolhasson. Kalaráb, zeller és ezekhez hasonló zöldségeknek csak egy 15–20 cm. mély árkot készítünk és a fentiek szerint használjuk.

Midőn csak kisebb mennyiségű, a házi szükséglet fedezésére szánt zöldség eltartásáról van szó, akkor természetesen elhelyezhetjük azt a házi pincében, sajtóházban vagy valamely más fagymentes száraz kamarában, mert ily esetben külön telejő helyiségek készítése nem volna érdemes. Érthető azonban, hogy ily esetben is a fent elmondott gyakorlati eltartási módok és szabályok lesznek alkalmazandók a zöldségek betelelésénél.

S—i.

Közhasznú kérdések és feleletek.

59. Kérdés. Gondozásomban van egy 2-holdas, igen szép, 3-éves spárgatelep a holt Szamos partján; a talaj homokos, kétszer volt trágyázva. A múlt évben július hónap vége felé az egész telepen az összes spárgahajtásokat le kellett vágni a spárga-rozsda miatt; a második hajtás igen szépen indult, de most ismét mutatkozik a régi baj. Ezért kérdem mi módon menthetném meg a spárgatelepet?

P.-Jánk.

H. G.

59. Felelet. Spárgarozsda irtása. A spárgarozsda ellen legalkalmasabb a mérsékelt tőtávolságon kívül a telepet június végétől augusztus közepéig 2%-os bordeaux-i folyadékkal permeteztetni, legalább két ízben. Az ennek dacára is imitt-amott felbukkanó rozsdás tövek szárait levagdossuk és megsemmisítjük; a spórák elszóródásának gátolása végett legjobb ezt harmatosan végezni, vagy előzetes vízpermetezés után, hogy a spórák ne porozzanak a levegőben.

Sch.

60. Kérdés. A „Gyümölcskertész“ utolsó lapján hirdetett Schacht-féle karbolineum csakugyan olyan hatású-e, a mint az a hirdetésben foglaltatik?

Keszthely.

Sz. K.

60. Felelet. Schacht-féle karbolineum hatása. Többször írtunk lapunkban már a karbolineumok felől, kiemelve azt, hogy az ez irányban végzett vizsgálatok és kísérletek szerint igen sokféle karbolineum van. Vannak olyanok, amelyek könnyen tönkretelhetik azokat a növényeket, amelyekre védelmül alkalmazták; vannak azonban olyanok is, amelyek határozottan jó hatásúak a kártékony rovarok, sőt a fákra telepedett mohok, esetleg gombák ellen is. Az eddig gyűjtött tapasztalatok szerint a Schacht-féle karbolineum az utóbbiak, vagyis a haszonnal alkalmazhatók közé tartozik. Nevezetesen a budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet telepén, valamint Győr város mintagyümölcsösében és egyéb helyeken, jó sikerrel alkalmazták e készítményeket a gyümölcsfák védelmére; és pedig az A) jegyűt a fák leveletlen (nyugalmi) állapotában a kéregre telepedett paizstetvek vagy télére odahúzódó egyéb rovarok pusztítására, a B) jegyűt pedig a fák lombjainak permetezésére és így a levéltetvek pusztítására. Mennyire nyujtanak e karbolineumok védelmet az almafákon pusztító vértetvek ellen, valamint a Fusicladium és Monilia gombák kártételeinek csökkentésére, a tekintetben még nem rendelkezünk elegendő tapasztalattal, de az ez irányú kísérletek — az említett helyeken — folyamatban vannak. Ezeknek nem akarunk elébe vágni, azonban azt már most megállapíthatjuk, hogy a Schacht-féle karbolineumok azon védekező szerek közé tartoznak, amelyek megérdemlik azt, hogy minél több helyen és minél többen tegyünk vélek kísérletet és azok eredményeit — e lapok útján is — közöljük, hogy minél számosabban meríthessenek azokból tanulságot.

Gy.

Vegyes közlemények.

(Gy.) Halottak napja a kertészeti tanintézeti ifjúság körében. A budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet tanuló-ifjúságának bevett szép szokása az, hogy november elsején kegyeletes módon ünnepli meg a hazai kertészet elhunyt jeleseinek emlékét. Ily kegyeletes ünnepséget rendezett az ifjúság az idén is november 1-én d. e. 9 órakor a tanintézet Ménesi-úti telepén közadakozásból emelt B e r e c z k i-emlékszobor megkoszorúzásával kapcsolatban, az intézet igazgatójának, tanári testületének és több érdeklődőnek jelenlétében; amidőn is az ifjúsági énekkar F ü r e d i Jenő alkertész vezetésével elénekelt a Hymnuszt, majd E r d é l y i László III.-éves tanuló lendületes emlékbeszédben méltatta Bereczki életműködését, ez után pedig az ifjúsági énekkar alkalmi éneket (Jaj de bús...) adott elő; A l e x a Emil III.-éves tanuló elszavalta Ferenczi E. alkalmi költeményét és végül a Szózatot énekelte el az énekkar. A

szépen sikerült ünnepség után a farkasréti temetőbe vonult ki az ifjúság, ahol Fekete József volt budapesti egyetemi botanikus kerti intéző sírjára, azután pedig az idén elhunyt Botta István tanintézeti s.-tanár sírjára helyezett el saját készítésű koszorúkat kegyelete és hálája jeléül.

(K-y). **Csometevédő nádköpeny.** A „Széki Gazdák Szövetsége“ (Szék, posta h., Szolnok-Doboka vm.) 120 cm. magasságban és 40 cm. szélességben nádfonatokat készít gyümölcsfáknak nyúlragás elleni megvédésére, amelyeknek ára darabonkénti megrendelésnél 10 fillér, ezrenként pedig 10% árengedményt adnak.

Ezen ár a szamosújvári vasútállomásnál értendő s megrendelés esetén egyúttal az árnak 50%-a is beküldendő.

(Gy.) **A hazai beszerzési források.** A m. kir. Kereskedelmi Múzeum szerkesztésében és kiadásában, a napokban jelent meg a fenti címen, a hazai ipari-készítmények címmutatója és a hazai iparvállalatok címtára. A munka 16 ívre terjed, könnyen áttekinthető, gyakorlati felhasználásra igen alkalmas a beosztása s számol az üzletember, magánosok és hatóságok tájékoztatása szempontjából támadható mindennemű igényekkel. A címtár *államköltségen, díjtalan szétosztásra készült*, dr. Kovács Gyula igazgató és az intézet tisztviselőinek szerkesztésében, az érdekelt iparosok *önvallomásán* nyugvó adatokból. A legszükségesebb kiegészítést a kir. iparfelügyelők, kereskedelmi- és iparkamarák és szakegyesületek szolgáltatták.

A címtár hármast célt kíván szolgálni: *támasztékot adni a társadalom iparpártolási törekvésének, elősegíteni az iparfejlesztést és irányt adni némileg az ipari fejlődéshez.*

Támasztékot ad az iparpártolásnak, amidőn az iparágazatok szerint csoportosított beszerzési források felsorolását megelőzőleg, megnevez 500 oly ipari készítményt, mely már az országban készül, s a fogyasztóközönség kényelmére útál azon vállalatok legtöbbjének folyó számaira, amelyeknél a cikket kapni lehet.

Az intézet kiadása 25.000 példányban, az összes hatóságok, intézetek és *a néptanítók között* való díjmentes szétosztásra szolgál. A *Tulipán-szövetség Magyar Védő Egyesület* külön, ugyancsak 25.000 példányban álló *kiadása* az egyesület céljait szolgálja. A címtár ezek szerint 50.000 példányban fog a hazai közönség közé kerülni. Magánosok példányokat az egyesületnél (Budapest, VIII., József-körút 6. sz.) kaphatnak, a szétküldés és kezelés címén kért *1 korona áron.*

(Gy.) **Magyar bortermelő** címen új helyjéredkü borászati lap indult meg a tokaj-hegyaljai érdekek előmozdítására Tolcsván Sztarescky Géza szerkesztésében. A kis lap előfizetési ára egész évre 4 K, 1/4-évre 1 K, egyes szám ára 10 fillér. A hozzánk beérkezett mutatószám főleg a közelben lefolyt orsz. szől. és borászati kongresszus jelentőségével és eredményeivel foglalkozik.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. Gy. Mezőgyón. Az elromlott karotta-gyökerekből és levelekből tessék mutatót küldeni be, hogy a baj igazi oka megállapítható legyen. Addig pedig ajánljuk, hogy ugyanazon a helyen 5—6 évig ne ternessen karotát. Más helyre pedig frissen beszerzett, teljesen egészséges magvakat tessék elvetni.

N. L. Marokföld. Gyümölcsészeti tanfolyam férfiak számára csak tavasszal lesz. A pályázat majd benne lesz lapunkban is. Az idén már elkészült.

Á. N. K. Budapest. 1. A Monilia-gombák ez időtájt részint az elszáradt (elmumiásodott), fejletlen és le nem hullott gyümölcsökön, részint a megtámadott koronarészekeken lelhetők fel. Az elmumiásodott gyümölcsök összeszedendők és elégetendők. A megtámadott és részben száradó vesszők és galyak visszanyesése az ép részig szintén ajánlatos. Egyébként tessék egyik előző számunk idevonatkozó feleletét is elolvasni. 2. A hegyesterek ügyében tessék a mezőgazd. rend. törvényt és a hegyközségi szabályrendeletüket megnézni és a szerint járni el. 3. A visszaesőben levő szőlőtőkét egy vesszővel saját maguknak is eldöntheti, de ha filloxera okozta a visszaesést, ami valószínű, úgy ez sem fog segíteni, mert a filloxera az új gyökérzetet is meglepi.

G. K. Sz—c. 1. Jó lesz az elvermelt akác-csemetéket most kiültetni, mert így az esetleges egész kár kisebb lesz azokban, mintha elvermelve hagyja; halmozza azonban fel, hogy fel ne fagyjanak. 2. A kiszedett oltványokat jobb lesz most elültetni, mint elvermelni, kivált akkor ha a nyúttól védett helyre kerülnek és ha száraz a hely. 3. Fákat csak a f. é. okt. 10.-én megjelent számunkban olvasható hiv. hirdetmény értelmében lehet kérelmezni. 4. Az iskola udvarára és köztér fásítására legfeljebb 10 filléres kiszedési díj ellenében kérhetnek oltványokat; teljesen ingyen nem lehet.

R. A. Algyógy. 1. A szőlő nem szereti a vízállásos helyet, de ha bizalma van az illető helyhez, úgy tessék próbát tenni a Riparia portalis-sal, amely talán ott menni fog és be is érleli vesszőit. Egyébként ajánljuk, hogy a m. kir. szőlészeti és borászati felügyelőt essék a helyszínére kikérni, hogy a talajt és lekvést megnézve mondjon véleményt, úgy az alanyfajta, valamint a beszerzési forrás tekintetében; tessék azután a szerint cselekedni. 2. Tessék megszerezni vagy az „Útmutatás szőlőművelésre“ c. ministeri kiadványt, vagy a Szilárd Gyula szőlőművelési és borkezelési könyvét (kapható lesz rövidesen 3. kiadásban az Országos Magyar Gazdasági Egyesület-ben). 3. Hazai szőlő- és borászati lapok: Borászati Lapok (Budapest, X., Köztelek); Westungarischer Weinbote (Pozsony, m. kir. szől. és bor. felügyelőség). 4. Egyes számok nincsenek, de teljes évfolyamok még kaphatók 2 koronájával az 1893-ik évtől kezdődőleg.

B. B. Nábrád. A meghatározás végett beküldött kétféle almafajta a pomológiában nem lévén leírva, valószínűnek tartjuk, hogy mindakettő magról kelt helyi almafajta.

Sz. B. Szeged. M. I. Halmi. Sz. I. Miskolc. Sz. Gy. Szeged. Levelet irtunk.

Többeknek. Hely hiányában a jövő számban válaszolunk.

Csemete. 2-éves visszaültetett vadalma ezre 35 és 20 korona, vadvörte 40 és 25 korona, akác 15 és 10 korona, Gleditschia 10 és 8 kor. 1-éves csemeték: vadalma 20 és 12 korona, vadvörte 14 korona, myrabolan-szilva 30 és 20 kor. kajszinbarack 30 és 20 korona, őszibarack 35 és 28 korona, gesztenye 25 korona, akác 6 és 4 kor. Kajszinbarack-oltvány 30 fajtában 60—70—80 korona 100 drb. Árjegyzék ingyen. Eötvös Lajos és Társai kereskedelmi kertészete Tarcal. (Zemplén m.) (9)

Eladók 25.000 kajszibarackfát, nagyobb vételnél jutányos árért. Orincsák Miklósné, Uj-Szeged, Főfasor 50. (10)

Pergetett méz 5 kiló legfinomabb fehér 8, sárga 7 kor. bérmentve. 4-hónapos Orpington csirkék 2—4 kor. Belga és ezüst nyulak olesón rendelhetők Török József méhtelepéről Öcsöd. (11)

Eladók egyéves gyökeres fás szőlőoltványok dús gyökérrzettel és hajtással s jó forradással. Borfajták: Mustos fehér, Mézes fehér, Olaszrizling, Rakszőlő, Kadarka, Nagyburgundi ezre 160 kor.; csemegefajták: Chasselas royal, Chasselas blanc, Malaga blanc, Muscat Ottonel, Muscat Hamburg, Chasselas Napoleon, Ezeréves ezre 180 kor., 1-éves gyökeres Riparia port. ezre 40 kor., I. oszt. sima Riparia port. oltáshoz ezre 20 korona. Rendelés esetén az ár egy negyedét előlegül kérem. a többi utánvétellel. Szabó István szőlőoltványtelepe, Erdőhegy, u. p. Kisjenő, Arad megye. (12)

Eladó csemege-, valamint borszőlő-veszszők. Tamásy Dániel és Társa, ezelőtt Lévai Simon nyug. v. tanácsnok (radonováci) immunis homoki minta-szőlőtelepéről következő fajtiszta, peronoszporától, valamint jégtől mentes 65—70 cm. hosszú őszi szedésű sima vesszők adatnak el: Ezeréves Magyarország Emléke 30 frt; Royal Vine-Yard 12 frt; Kossuth Lajos 15 frt; Musk. Hamburg black, Malaga blanc, 7 frt; Musk. Chass blanc (Passatutti), Chass rouge croquant 5 frt; Chass. blanc 3 forint ezrenként. M. Frontignan rouge, Bucherau, Princesse black, Chass. Coulard gros., Musk. Nantes, Musk. Eugen, Musk. raisin de Calabre, Chass. magnifique de Nikita, Chass. rouge royal 1 frt százanként. Borfajták: Veltelini piros, 3.50. Szerémi zöld, Nagyburgundi, Olaszrizling 4 frt ezre. Csomagolásért valamint helyben a szállításért külön díjat nem számítunk fel. Posta, táviró és vasútállomás: **Szabadka** (Bács-megye). (13)

Csabagyöngye simavessző 30 fill., fásoltvány 40 fill. Kadarka, Olaszrizling, Chasselas croquant, Chasselas rouge, Passatutti, Ezeréves, 100 drb 14 koronaért kapható, nagyobb rendelésnél árendemény. Rendeléseket hozzám: Ládányi István kertészhez kérem, Kőrös-Tarcsa. (32)

Eladó oltványok: Alma 45.000 darab. Téli aranyparmén, Jonathán, Sárga bellefleur, Nagy casseli remet, Téli fehér kálvil, Batul, Török-Bálint. Sívári és több más fajta. Árak: választott példány darabja 1 kor., I.-oszt. 70, II.-oszt. 60 fillér. **Körte:** 15.000 darab, 25 fajtában. Oltott Besztercei és más szilvafajták 10.000 darab. Cseresnye-, Meggy-, Őszibarack-, Dió- és Eperfa 7.000 darab. 20.000 darab 2-éves Riparia portalis gyökeres szőlővessző, 1000 darab ára I.-oszt. 40 kor., II.-oszt. 32 kor. Árjegyzéket szívesen küldök. Nagybányán, Szász János faiskolája. (14)

Idei bor 2-szer fejtve, kitűnő minőség, 44 kor. Csemege vagy pecsenye bor 50—60 kor. — Pécs, ezüstérem. — Kollár Vilmos pincegazdasága, Czegléd. (15)

Eladó. Őszibarack, nemesített legjobb korai és kései fajták, 1-éves 75—120 cm. magas, 100 darab 24 korona. Besztercei szilva-csemege 2-éves, 1000 darab 14 kor. Rosa canina 2-éves gyökérnyakba való nemesítésre, 1000 drb 14 kor. Schillerwein József, Tahytótfalu (Pest m.) (16)

Megvételre keresek magas törzsű, iskolázott szép díszfákat, különösen: Robinia inermis, besoniana, monophylla, Platánus, Populus alba, Tilia grandifolia stb. Pinus piceát is. Ajánlatok minőség- és ármegjelöléssel küldendők Flament Lajos főkertésznek Siófok. (17)

Vadrózsafa szép, egyenes törzsű, dús gyökerű, 140—220 cm. magas, száza 6 K. 60 fill., ezre 62 K., 100—140 cm. magas, száza 4 K. 60 fill., ezre 44 K. — **Spárgagyökér:** Hófej, kétéves, száza 3 K. **Sir Antal** városi főkertész Eger. (18)

Idei alvószemzések alkalmából. Asztrakáni piros, Jonathan, Téli fehér kálvil, Sikulai alma drbja 10 fillér. Továbbá igen szép 1—2-évesek darabja erősség szerint 20—30—40 fillér **Almák:** Asztrakáni piros, Sikulai, Téli aranyparmén, Téli fehér kálvil, Török-Bálint. **Körték:** Angoulêmei, Clapp, Giffard, Erdei, Téli esperes, Vilmos. **Szilvák:** Althan ringló, Barack-sz., Besztercei muskotály, Kirke, Olaszkek, Zöld ringló és kétéves akác ezre 20 koronaért kapható: Krányec András kertésznél Ivánigrád (Belovár m.) (19)

Senki se vásároljon olyan mézet, melynek cukortalmát nem ismeri! Csemege-akác-mézet 84 százalék cukortartalommal, 5-kilós bádogdobozban 8 K. árban, bérmentve szállít Kiss János nagy méhészete, Szolnoktiszakürt. (21)

Nemesített gyümölcsfák, darabonként 30 fill. jével kaphatók. Árjegyzéket küld Varga István főszolgabíró faiskolája, Kúnhegyesen. (22)

Kitűnő asztali borok kaphatók 40—48 koronás árban Buding Ede szőlőbirtokosnál Nagyöszön. Részletes árlap ingyen. Sima szőlővessző ezre 5 korona. (23)

Csemete. 2-éves visszaültetett vadalma ezre 35 és 20 korona, vadkörte 40 és 25 korona, akác 15 és 10 korona, Gleditschia 10 és 8 kor. 1-éves csemeték: vadalma 20 és 12 korona, vadkörte 14 korona, myrabolan-szilva 30 és 20 kor. kajszinbarack 30 és 20 korona, őszibarack 35 és 28 korona, gesztenye 25 korona, akác 6 és 4 kor. Kajszinbarack-oltvány 30 fajtában 60—70—80 korona 100 drb. Árjegyzék ingyen. Eötvös Lajos és Társai kereskedelmi kertészete Tarcfal. (Zemplén m.) (9)

Eladók 25.000 kajszibarackfát, nagyobb vételnél jutányos árért. Orincsák Miklósné, Uj-Szeged, Főfasor 50. (10)

Pergetett méz 5 kiló legfinomabb fehér 8, sárga 7 kor. bérmentve. 4-hónapos Orpington csirkék 2—4 kor. Belga és ezüst nyúlak olcsón rendelhetők Török József méhtelepéről Ócsöd. (11)

Eladók egyéves gyökeres fás szőlőoltványok dús gyökérrzellettel és hajtással s jó forradással. Borfajták: Mustos fehér, Mézes fehér, Olaszrizling, Rakszőlő, Kadarka, Nagyburgundi ezre 160 kor.; csemegefajták: Chasselas roy. Chasselas blanc, Malaga blanc, Muscat Ottonel, Muscat Hamburg, Chasselas Napoleon, Ezeréves ezre 180 kor., 1-éves gyökeres Riparia port. ezre 40 kor., I. oszt. sima Riparia port. oltáshoz ezre 20 korona. Rendelés esetén az ár egy negyedét előlegül kérem. a többit utánvétellel. Szabó István szőlőoltványtelepe, Erdőhegy, u. p. Kisjenő, Arad megye. (12)

Eladó csemege-, valamint borszőlő-veszszők. Tamásy Dániel és Társa, ezelőtt Lévai Simon nyug. v. tanácsnok (radonováci) immunis homoki minta-szőlőtelepéről következő fajtisza, peronoszporától, valaminek jégtől mentes 65—70 cm. hosszú őszi szedésű sima vesszők adatnak el: Ezeréves Magyarország Emléke 30 frt; Roval Vine-Yard 12 frt; Kossuth Lajos 15 frt; Musk. Hamburg black, Malaga blanc, 7 frt; Musk. Chass blanc (Passatutti), Chass rouge croquant 5 frt; Chass. blanc 3 forint ezrenként. M. Frontignan rouge, Bucherau, Princesse black, Chass. Coulard gros., Musk. Nantes, Musk. Eugen, Musk. raisin de Calabre, Chass. magniflque de Nikita, Chass. rouge royal 1 frt százanként. Borfajták: Veltelini piros, 3.50. Szerémi zöld, Nagyburgundi, Olaszrizling 4 frt ezre. Csomagolásért valamint helyben a szállításért külön díjat nem számítunk fel. Posta, táviró és vasútállomás: **Szabadka** (Bács-megye). (13)

Csabagyöngye simavessző 30 fill., fásoltvány 40 fill. Kadarka, Olaszrizling, Chasselas croquant, Chasselas rouge, Passatutti, Ezeréves, 100 drb 14 koronaért kapható, nagyobb rendelésnél árengedmény. Rendeléseket hozzám: Ladányi István kertészhez kérem, Kőrös-Tarcsa. (12)

Eladó oltványok: Alma 45.000 darab. Téli aranyparmén, Jonathán, Sárga beileffleur, Nagy casseli remet, Téli fehér kálvil, Batul, Török-Bálint. Sóvári és több más fajta. Árak: választott példány darabja 1 kor., I-oszt. 70, II-oszt. 60 fillér. **Körte:** 15 000 darab, 25 fajtában. Oltott Besztercei és más szilvafajták 10.000 darab. Cseresnye-, Meggy-, Őszibarack-, Dió- és Eperfa 7.000 darab. 20.000 darab 2-éves Riparia portalis gyökeres szőlővessző, 1000 darab ára I-oszt. 40 kor., II-oszt. 32 kor. Árjegyzéket szívesen küldök. Nagybányán, Szász János faiskolája. (14)

Idei bor 2-szer fejtve, kitűnő minőség, 44 kor. Csemege vagy peesenye bor 50—60 kor. — Pécs, ezüstérem. — Kollár Vilmos pinceszőlőtelepe, Czegléd. (15)

Eladó. Őszibarack, nemesített legjobb korai és kései fajták, 1-éves 75—120 cm. magas, 100 darab 24 korona. Besztercei szilva-csemege 2-éves, 1000 darab 14 kor. Rosa canina 2-éves gyökérnyakba való nemesítésre, 1000 drb 14 kor. Schillerwein József, Tahytótfalu (Pest m.) (16)

Megvételre keresek magas törzsű, iskolázott szép díszfákat, különösen: Robinia inermis, besoniana, monophylla, Platánus, Populus alba, Tilia grandifolia stb. Pinus piceát is. Ajánlatok minőség- és ármegjelöléssel küldendők Flament Lajos főkertésznek Siófok. (17)

Vadrózsafa szép, egyenes törzsű, dús gyökerű, 140—220 cm. magas, száza 6 K. 60 fill., ezre 62 K., 100—140 cm. magas, száza 4 K. 60 fill., ezre 44 K. — **Spárgagyökér:** Hófej, kétéves, száza 3 K. **Sir Antal** városi főkertész Eger. (18)

Idei alvószemzések alkalmából. Asztrakáni piros, Jonathan, Téli fehér kálvil, Sikulai alma drbja 10 fillér. Továbbá igen szép 1—2-évesek darabja erősség szerint 20—30—40 fillér **Almák:** Asztrakáni piros, Sikulai, Téli aranyparmén, Téli fehér kálvil, Török-Bálint. **Körték:** Angoulêmei, Clapp, Giffard, Erdei, Téli esperes, Vilmos. **Szilvák:** Althan ringló, Barack-sz., Besztercei muskotály, Kirke, Olaszkek, Zöld ringló és kétéves akác ezre 20 koronaért kapható: Krányec András kertésznél Ivánigrád (Belovár m.) (19)

Senki se vásároljon olyan mézet, melynek cukortalmát nem ismeri! Csemege-akácmezet 84 százalék cukortartalommal, 5-kilós bádogdobozban 8 K. árban, bérmentve szállít Kiss János nagy méhészete, Szolnoktiszakürt. (21)

Nemesített gyümölcsfák, darabonként 30 fill. jével kaphatók. Árjegyzéket küld Varga István főszolgabíró faiskolája, Kúnhegyesen. (22)

Kitűnő asztali borok kaphatók 40—48 koronás árban Buding Ede szőlőbirtokosnál Nagy-őszön. Részletes árlap ingyen. Sima szőlővessző ezre 5 korona. (23)

Szigorúan fajtiszta sima szőlővessző Kövi-dinka Olaszrizling, Rajnai rizling, Erdei fehér, Nagyburgundi, Carbenet, Merlot, Alicante Bouchet, piros és fehér Chasselas fajtákban kapható őszi vagy tavaszi szállításra megegyezés szerinti árban Gugánovich Máté banktisztviselőnél, Szabadkán. (24)

Eladók. Egyéves fás szőlőoltványok. Riparia port. alanyon készült, dús gyökézzel, jó forradással. I. oszt. Mustosfehér, Mézesfehér, Olaszrizling, Erdélyi, Nemes kék kadarka, Chasselas royal és blanc, Muscat Hamburg, Malaga blanc, Fehér kecskececse. Ezre az őszi szállításra 160 korona. Amerikai Rip. portalis, egyéves gyökerez, I. oszt. ezre 40 kor. Sima Rip. portalis I. oszt. 6—12 mm. vastag, fás oltáshoz alkalmas, ezre 20 kor. II. oszt. dugványnak való ezre 6 kor. jól kiérett vesszők. Szokvány minőségért, fajazonosságért, jó csomagolásért felelősséget vállalok. Megrendelést az ár negyedrésszel elfogadok, a többi utánvétellel. Tamás Lajos szőlőoltványtulajdonos, Erdőhegyen, u. p. Kisjenő, (Aradm.) (25)

Kerttulajdonosok figyelmébe! Ajánljuk az egyesületünkbe való belépését. **Gyümölcsfa és csemeték**, díszfa és díszcserje, mindennemű **rózsák**, virág- és konyhakerti termények tömeges és egyedárú beszerezhető forrása. Alapszabály és külön árjegyzék bérmentve küldetik a „**Bajai Gyümölcsészeti Egyesület**“ kertészete által. (26)

Unghváry József szőlőtelepén és gyümölcsfa-iskolájában Cegléd (Pest m.) ez év őszén nagyobb mennyiségű (290—300 ezer drb) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra. 1—5 éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszibarack, cseresznye, meggy, eper, savanyu szeder, bollvillei körte, azaról-galagonya, birs, lasponya, mandula, dió, füge, köszméte, ribizke, málna, földieper, (szamóca), ezenfelül szomorú, alma, szomorú eper, pyramis-eper, gömb-akác, pyramis-akác stb. csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5—30, igen erősek 40—50 kr. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1—3-éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, birs, doucin, besztercei szilva, cseresznye, fekete meggy, sajmeggy, (Prunus Mahaleb), sárga barack, mandula, Prunus myrabolána, galagonya és kökény; ezek árai erősségük szerint 100 drb 80 krtól 1 frt 80 krig, 1000 drb 7 frttól 17 frtig. Lepényfa Gleditschia triacanthos és akác, áthatatlan sövény készítésére alkalmas, 1—3-évesek, igen nagy készlet (kb. 3 millió). Ennek ára 1000 drb 2 frt 50 krtól 13 frtig. Újdonságok a fentnevezett gyümölcsnemekből 1 drb 40—60 kr. Háromszor permetezett szokványminőségű bor- és csemege-szőlővessző, teljesen beérett, sima 1000 drb 3 frttól 7 frtig, gyökerez: 12 frttól 15 frtig. Tessék árjegyzéket kérni! (27)

Sajmeggy 1-éves 5000 drb, ezre 20 korona, Besztercei szilva valódi 4000 drb, ezre 20 korona 1-éves, Mogyoró nagyszemű 500 drb, száza 10 korona 2-éves, Vadkajszin 1-éves 5000 drb ezre 20 korona, Édes mandula 1000 drb 1-éves ezre 40 korona, Zöld Juhar 4000 drb 1-éves ezre 10 korona, Amorpha fruticosa 2000 drb 1-éves ezre 10 korona, Platanlevelű juhar 2000 drb 1-éves 15 korona, Sárga virágú akác (Cytisus) 5000 drb 1-éves ezre 15 korona, Berberis vulgaris 2000 drb 1-éves ezre 10 korona, Berberis vulgaris 2000 drb 2-éves ezre 20 korona, Ptelea trifoliata 1000 drb 1-éves ezre 10 korona, Ptelea trifoliata 1000 drb 2-éves ezre 20 korona, Koelreuteria 1000 drb 1-éves ezre 10 korona, Mahonia aquifolia 500 drb 1 éves száza 4 korona, Mahonia aquifolia 500 drb 2-éves száza 10 korona, Acer campestre 1000 drb 1-éves száza 15 korona. Krebs Zoltán városi kertész, Békés m., Szarvas. (28)

Eladók erőteljes, dús gyökerű és kiváló szépségű **fás szőlőoltványok: Riparia portalis**on **Mézes fehér, Ezerjő, Olasz rizling, Chasselas, Zöld sylvani, Zöld és piros veltelini, Muscat Ottonel, Sárga malaga**, I. oszt. ezre 140 kor. **Milleniumi** ezre 170 kor. II. oszt. (ez is tökéletesen összeforrott, csak kisebb hajtással és gyökézzel) ezre 70 kor. **Modor** (Pozsony m.), **Kopa József** tanító. (29)

Vadrózsafák, sугár növések, kellő gyökézzel 120—200 cm. magassak, becsomagolva és a Máv. vonalain bérmentve, száza 10, ezre 95 korona. Azonkívül **díszcserjék, örökzöldek, évelő virágok**, bokor és magas **rózsák** és **csemege-szőlőoltványokat** ajánl Mititzky Pál kertészete Egerben. (30)

Eladó dús gyökerez fás szőlőoltvány Riparia portalis alanyon. I. oszt. fajták 140 kor., II. oszt. fajták 70 kor. ezrenként. Olasz rizling, Zöld sylvani, Zöld veltelini, Piros veltelini, Chasselas fehér és piros, Muskat Ottonel. Magyarország ezeréves emléke I. oszt 160 kor., II. oszt 80 koronáért kapható Iváncsics István állami tanítóképezdei kertésznél, Modor, Pozsony m. (31)

Eladók óriás gyümölcsű barackfák, 1-éves drbja 30 fill., 2-éves 60 fill. Cseresznye és meggyfák 2-éves nemesítések drbja 50 fillér. Málnatövek 10 drb 250 fillér. Szamócák legszebb fajták 100 drb 4 kor. Alma- és körtevadcssemeték 1-éves, ezre 20 kor. Akác 3-éves 100 drb 30 kor., 2 éves 1000 drb 20 kor., 1-éves 1000 drb 7 kor. Gleditschia 2-éves 1000 drb 10 kor., 1-éves 5 kor. Vadrózsafák 1-éves 100 drb 2 kor. Novofhny Endre, Rákóczi-falva (Szolnok-m.) (32)

Betöltendő állások és ajánkozások.

Nős kertmunkást keresek 1908. január 1-re, ki a dísz-, konyhakertészethez és méhészethez ért. Javadalom megállapodás szerint. Kiss Miklós, Éradony (Bihar m.) (33)

Pályázati hirdetés. Péterréve községben elhalálozás folytán üresedésbe jött községi kertészi állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy eddigi alkalmaztatásukat és képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket 1907. évi november 30.-áig az óbecsei főszolgabírói hivatalhoz küldjék be. — Az állás javadalmazása: 1. évi fizetés 800 korona. 2. kertmunkálási átalány 300 korona, továbbá természetbeni lakás, az összes gyümölcstermés használata s végül a felnevelt és eladott fák árából egy ötödrész osztalék. — Óbecse, 1907. november 1.

(34)

Óbecsei főszolgabírói hivatal.

Kertészbérlő kerestetik mintegy 23 hold régi nemes gyümölcsösre, melynek évi terménye 6 éven át 2000—2400 koronaért lett ugyanegy bécsi piaci árusnak eladva. Most 4 hold 4-éves fiatalos gyümölcsösrel és 2 hold ártézi öntözésre berendezett konyhakerti területtel lett kibővíve. Októbertől 6 évre bérbeadó, értekezhetni a helyszínén. Özv. Borsody Gézáné tulajdonossal. Jobbaház, vasútállomás. Farád, Sopron-megye. (35)

Műkertész, nős, 30-éves, egy gyermek atyja, ki a magyar, német és román nyelveket bírja, jó bizonyítványokkal állást keres azonnali belépésre. Érti a gyümölcsteszést, fatenyésztés, konyhakertészet összes ágait, valamint a méhészetet, szőlészetet s növényházi növények nevelését. Cim: Ács Sánta Antal műkertész, Kossuthfalva, Bács-megye. (Ó-Moravica). (36)

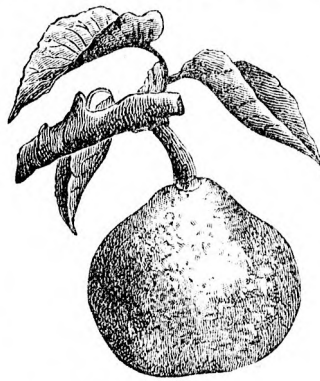
Vincellér szakképzett, hosszabb gyakorlattal, jó bizonyítványokkal, ki egy 40-holdas új szőlőtelep kiállítását és kezelését szakszerűen kezelni képes, kerestetik. Bizonyítvány másolatok, melyek vissza nem küldetnek, „Szandai gazdaság“ u. p. Szolnok címzendők. (37)

Gyermektelen tisztességes házaspárt keresek. A férfit szőlő-, konyhakerti és házi munkákra, az asszonyt belső cselédnek. Javadalmazás évi 480 korona és teljes ellátás. Az állás azonnal elfogalható. Holló Agoston Rákosszentmihály, Pályaút 77. (Budapest mellett). (38)

Állást keres nős, gyermektelen 29-éves egyén. Szőlő- és konyhakertészetben 7 évi gyakorlata van. Zárt leveleket kér tisztelettel Papp Béla, Zigárd (Pozsony m.) (39)

NOWOTARSKI A. ÉS FIA

Faiskolája

PÉCSETT.

Ajánl mindennemű gyümölcsfákat, hitelesfajtákban, díszfákat és díszbokrokat. 1000 drb nagygyümölcsű ribizkebokor 15 korona.

Árjegyzék
kivánatra ingyen.

FAISKOLA - CZIKKEK

u. m. gyümölcsfák, díszfák, fasorfák, díszbokrok, fenyőfélék, rózsák, évelő virágok, spárgagyökerek, csemeték stb. szállítására, valamint kertek alakítására és fasorok ültetésére terv és költségvetés szerint ajánljuk.

PECZ ÁRMIN

CS. és KIR. UDV. MŰKERTÉSZ ÉS FAISKOLA - TULAJDONOS
Budapest, VIII., Kálvária-tér 8.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ára darabonként 42.— korona.

Most jelent meg**tavaszi és szőlőművelési árjegyzékünk,**

amelyben az összes szőlővédekezési anyagok, eszközök és permetezők jutányos árai fel vannak tüntetve.

Kivánatra ingyen és bérmentve megküldjük a gazdáknak.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.